

de skor

v.w.g. texel 1989 no. 6

8e jaargang nummer 6

Inhoud:

Van de redactie	blz.116
Van het secretariaat	117
Vliegen vangen	119
Broedvogels van de duinen en het bos	121
Amerikaanse Kleine Goudplevier op Texel	123
Roodstuitzwaluwen op texel	127
Falsterbo	129
Albino Kokmeeuw bij het Spang	132
Waarnemingen	133
Kleurringen bij zangvogels	137

*****

De tekening op p.125 is van Peter van der Wolf.

*****

Skor no.5, december 1989. Een druilerige zaterdag, zuid-wester storm opkomt.

Bij deze Skor inbegrepen zijn de notulen van de jaarvergadering van 1989. Wat niet meer bijgesloten wordt, is het waarnemingen-formulier. Nadat we het formulier zo'n vier maal met de Skor hebben verspreid, is gebleken dat de respons niet opwoog tegen de kosten die gemaakt moeten worden om het formulier gedrukt en wel te kunnen verstrekken. Waarnemingen kunnen op de bekende manier worden doorgestuurd naar Adriaan Dijkse.

Verder blijft alle copy van harte welkom.

Copysluitingsdatum voor het volgende nummer is 30 januari 1990.

Dan rest ons nog iedereen vanaf deze plaats plezierige feestdagen en een heel voorspoedig en vooral vogelrijk 1990 toe te wensen !

Hannes Milder
Peter van der Wolf

*****

Functiewijzigingen.

Onze voorzitter Henk Hin wil na de jaarvergadering stoppen met zijn bestuursactiviteiten. Hij heeft dit werk ongeveer vijf jaar gedaan. We hebben Bob Loos bereid gevonden om zijn taken over te nemen. Ik wil Henk bij voorbaat bedanken en Bob alvast heel veel succes wensen.

Gerard Nieuwland verzorgt al sinds de oprichting van de VWG het rapen, vouwen, nieten en versturen van de Skorren.

Dat zijn in totaal 48 Skorren geweest, met de laatste jaren een oplage van ongeveer 150 exemplaren. Gerard wil hiermee stoppen. Wie wil zijn werk overnemen ?

Wél wil ik Gerard vast bedanken voor de vele uren werk die hierin zijn gaan zitten.

Jaarvergadering. (zie ook agenda)

De agenda van de jaarvergadering ziet er als volgt uit:

1. Opening
2. Verslag bestuur over de activiteiten van 1989
3. Wijziging bestuur (zie ook hierboven)
4. Ingekomen stukken en mededelingen
5. Financieel verslag van de penningmeester en verslag van de kascommissie
6. De Skor (kwaliteit drukwerk en verzending van de Skor)
7. Verslag nestkastonderzoek, weidevogelbescherming, wadvogeltelling
8. Voortgang Avifauna
9. Plannen voor 1990: vogelcursus, nestkastonderzoek, tellingen, excursie
10. Rondvraag
11. Pauze
12. Dia-lezing door Gerard Nieuwland over zijn bezoek aan Antarctica

Agenda

Zondag 31 december
Slufterexcursie. Aanvang 10.00 uur bij de zwarte keet.

Zondag 14 januari
Wadvogeltelling.

Vrijdag 26 januari
Jaarvergadering in de Oude Ulo.
Naast het zakelijke gedeelte zal Gerard Nieuwland dia's
certonen over zijn bezoek aan Antarctica.
Aanvang 20.00 uur.
Zie ook bij de mededelingen van het secretariaat.

Zondag 25 februari
Excursie naar de Oostvaardersplassen. We proberen weer eens
na enkele jaren een overkantse excursie te organiseren.
In en rond de Oostvaardersplassen in de provincie Flevoland
zijn o.a. Kolganzen, Baardmezen, Fraters en mogelijk ook de
Zeearend te zien. In verband met het regelen van het auto-
vervoer is het noodzakelijk om van te voren te weten wie mee
gaat en wie eventueel wil rijden. De onkosten zullen gedeeld
worden. Opgave bij Dick Schermer, tel: 14239.
We vertrekken met de boot van 8.00 uur.

DE SKOR
tijdschrift van de
vogelwerkgroep
Texel

WORDT OOK LID
voor fl.15,-
ontvangt u
de Skor 6x per jaar

BLIJF OP DE HOOGTE !
activiteiten, waarnemingen, excursies
en andere wetenswaardigheden

ABONNEMENTEN, INLICHTINGEN

Hans Witte, Waalderstraat 49, 1729EB Den Burg 02220 - 15654

VLIEGEN VANGEN
door
FIEKE DULA

Zuid Korea heeft het plan in de komende jaren tweederde van
zijn wetlands (natte gebieden) te gaan inpolderen. Door de
snel groeiende economie komt het land binnenkort ruimte te-
kort voor zijn bevolkingsaanwas, voor de aanleg van industrie-
gebieden en voor landbouw. Uit onderzoek van een Nederlands
ingenieursbureau (hoe kan het ook anders) is gebleken dat
155 baaien en rivierdelta's voor inpoldering geschikt zijn.
In het eindrapport van het bureau wordt de wens uitgesproken
eerst de ecologische effecten van inpoldering te bekijken
voordat hiertoe ook werkelijk wordt overgegaan. Dit was een
vrome wens. Zonder zich om de ecologische effecten te be-
kommeren liggen nu de plannen klaar om voor het jaar 2001
alle geschikte gebieden te gaan inpolderen.
Uit onderzoek van het Asian Wetland Bureau is echter gebleken
dat de Zuid Koreaanse wadengebieden tot de belangrijkste
gebieden voor steltlopers in Oost-Azië gerekend mogen worden.
Bovendien bleek dat 50% van de wereldpopulatie van de zeld-
zame Chinese Reigerin deze gebieden broedt. Daarnaast zijn de
Koreaanse kustgebieden heel belangrijk als kraamkamer voor
vissen. Aangezien in Zuid-Korea meer dan 500.000 mensen hun
brood in de visserij verdienen zullen het niet alleen de
vogels zijn die de klos dreigen te gaan worden.
(Asian Wetland News F)

In deze rubriek is al eerder melding gemaakt van de proble-
men in de zeevogelkolonies in het noordelijk deel van de
Noordzee en in de aangrenzende wateren. Ook dit jaar is weer

Ook dit jaar is er weer veel teurigheid van het front te melden. Op de Shetland eilanden blijkt het afgelopen jaar het broedseizoen voor Grote en Kleine Jagers, Papegaaiduikers, Drieteenmeeuwen en Noordse Sterns weer op een grote mislukking te zijn uitgedraaid door voedseltekorten gedurende de broedtijd. De in totaal 10.000 paren Noordse Sterns bleken minder dan 100 jongen te hebben grootgebracht en in de drie grote Papegaaiduiker kolonies (met in totaal 100.000 paren !!) heeft 90% van de legfels niet geleid tot een uitgevlogen jong. De eieren van deze vogels komen wel uit maar de ouders blijken niet in staat om voldoende voedsel voor de jongen aan te dragen. Alle genoemde vogelsoorten zijn voor het voeren van hun jongen afhankelijk van zandspiering, een vissoort die hier in de laatste jaren sterk in aantal is achteruitgegaan doordat ze zich slecht voortplanten. Waarom deze vis het in deze wateren zo slecht doet is niet echt duidelijk, mogelijk is er sprake van overbevissing (Sula 3-3).

Wat positiever nieuws valt er te melden van de ontwikkeling van de stand van de Zwarte Zeekoet in Denemarken. Op zich is het al wat verassend dat deze soort hier broedt. Bij de Zwarte Zeekoet ben je immers al vrij snel geneigd te denken aan de rotskusten van Noorwegen, Zweden en Finland. Zwarte Zeekoeten blijken echter op niet minder dan 21 plaatsen in Denemarken te broeden; een recente schatting van het aantal broedparen komt op ongeveer 400. De Deense broedvogel populatie blijkt te zijn toegenomen van 100 paren in de jaren '20 tot ongeveer 300 in het midden van de jaren '60 en huist vooral op kleine eilandjes rond de noordpunt van Jutland. De Deense Drieteenmeeuwen populatie is eveneens rond 400 paren groot. Deze soort broedt pas vanaf 1941 in Denemarken. De stand is nogal aan schommelingen onderhevig, o.a. onder invloed van de aanwezigheid van ratten op de eilandjes waar de soort zich vestigde. Momenteel concentreert de Deense populatie zich in één kolonie op de Nordre Ronner, een groepje piepkleine eilandjes in het hoge noorden van Jutland (Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 82-3/4). Veel slechter gaat het in Denemarken met de Zwarte Stern, een soort die hier aan de grens van zijn verspreidingsgebied zit. Van de 500 paren uit 1935 waren er anno 1989 maar 40 over (Fugle 9-45).

Fieke D.

BROEDVOGELS VAN DE DUINEN EN HET BOS.

In het algemeen was 1989 een goed jaar voor de broedvogels. We konden bovendien een nieuwe soort voor Texel noteren: de Blauwborst. In De Muy broedde er zeker één paartje en in de Geul werd in ieder geval één territorium vastgesteld. Heel vermeldenswaard zijn natuurlijk ook de drie paren (territoria) Roodmussen in De Muy en een gedurende enige rijd zingend mannetje van deze soort in De Geul. Tenslotte moeten we bij de bijzonderheden natuurlijk nog de twee nesten van de Zwartkopmeeuw (één in De Muy en één in De Bollekamer) melden. Andere opvallende of interessante zaken, of althans een greep daaruit zijn:

Een verdere groei van de Futenpopulatie tot 19 paren in De Geul en De Muy,
Een territorium van de Georde Fuut (broeden is niet vastgesteld),
Een merkwaardige terugval in aantal van de Blauwe Reiger in De Muy: zonder strenge winter van 30 naar 16 nesten, Het handhaven van de Roerdomp (nu 2 paren),
De groei in aantal van de Lepelaar van 44 naar 68,
Een sterke afname van de Eidereend (van 131 naar 80 paren); ook de broedvogels waren kennelijk door weinig voedsel in een slechte conditie,
De gestage toeneming van de Grauwe Gans, nu in totaal 10 paren in het duingebied,
Eén territorium van de Sperwer in het bos, maar nog steeds geen Buizerd,
De 'ouderwetse' kiekendievenstand: 25 paren van de Bruine en 17 van de Blauwe,
Drie paren van de Strandplevier, wat tegenwoordig al veel is, Nog maar 7 paren van de Watersnip (in 1979 17 en in 1969 23 paren),
De nog steeds goede stand van de Wulp met 149 paren,
De duidelijke afname van de Zilvermeeuw (die nu éénmaal in de drie jaar geteld wordt): 1986 10.360, 1989 8861 paren is een teruggang van 14%,
De groei van de Kleine Mantelmeeuwenpopulatie: 1986 226, 1989 808 paren, geheel volgens de landelijke trend,
De twee kolonietjes van de Dwergstern op de Hors (totaal 50 paren),
De ondanks twee zachte winters steeds verdere afname van de Holenduif: 1987 35, 1988 31 en 1989 29 paren,
De in tegenstelling tot andere waddeneilanden lage stand van

De verdere afname van de Tapuit: 171 in 1988, 138 dit jaar,
De 4 paren van het Paapje in de Westerduinen/Bleekersvallei
(het enige gebied waar de soort dit jaar broedde),
De toeneming van de Roodborttapuit waarmee deze soort duidelij-
k bewijst dat hij wintergevoelig is. Na 2 zachte winters
nam de stand toe van 3 via 9 naar 11 paren,
De 43 paren van de Nachtegaal in de duinen,
De 67 paren van de Sprinkhaanrietzanger die daarmee in jaren
niet zo talrijk was,
De zangpost van de Grote Karekiet,
De toeneming van de Bosrietzanger (van 15 naar 28) en de
Rietzanger (van 14 naar 28); de laatste soort is daarmee
echter nog lang niet op het oude niveau,
De nog steeds groeiende stand van de Tjiftjaf in het bos die
ongetwijfeld het gevolg is van het opgroeien van het loof-
hout. Ten zuiden van het Mientje 80 paren,
De na het topjaar 1988 met 25 paar redelijke stabilisatie van
de Fluiter met 19 paren in het zuidelijke bos,
De opbloei van de Goudhaantjesstand naar het peil van het
midden der jaren zeventig (31 paren in het zuidelijk bosdeel),
De 10 paren van het Baardmannetje (9 in De Geul e.o, en 1 in
de Bollekamer),
De plotselinge ineensstorting van de Groenling langs de bos-
randen (van 42 naar 15 paren) en tenslotte
De twee paren Wielewalen in het bos.

Uiteraard is nog van heel wat meer soorten iets te vertellen,
ook van de ontwikkelingen in het cultuurland.
Opvallend waren dit jaar daan o.a. de tenminste 10 territoria
van de Kwartel (in ons hele land waren er honderden gevallen)
en de maar liefst 28 paren Torenvalken op heel Texel.

Adriaan Dijkse

AMERIKAANSE KLEINE GOUDPLEVIER OP TEXEL OKTOBER 1989

Tijdens de DBA-week van 15 t/m 22 oktober dit jaar werd op
19 oktober een adulte Amerikaanse Kleine Goudplevier (*Pluvialis dominica*) in overgangskleed ontdekt. De vogel werd tot
27 oktober waargenomen in de omgeving van de Watermolenweg
en de Mokbaai. Het betrof hier de tweede waarneming voor
Nederland en de eerste voor Texel.

Tot voor kort werd de Kleine Goudplevier onderverdeeld in
twee ondersoorten: *P.d.dominica* in het arctische gedeelte van
N-Amerika; *P.d.fulva* in het arctische gedeelte van Siberië.
Beide soorten komen naast elkaar voor in W-Alaska.

Uitvoerige taxonomische studie van Connors (83) heeft aange-
toond dat beide soorten in het overlappingsgebied niet met
elkaar hybridiseren. Daarmee werd de status van aparte soort
(*P.dominica* en *P.fulva*) een feit.

Dat men *dominica* en *fulva* lange tijd als ondersoorten heeft
beschouwd heeft te maken met de sterke overeenkomst die beide
soorten met elkaar hebben. Vooral in het broedkleed is het
niet altijd mogelijk om exact vast te stellen met welke soort
men te doen heeft. Connors constateert dat ondanks uitvoerige
bestudering van veerkenmerken en maten; het in 6% van de ge-
vallen niet mogelijk is om tot een verantwoorde determinatie
te komen.

Prater (77), Glutz von Blotzheim (84) en Lippens (86) noemen de
helder wit-geel gevlekte bovenzijde van *fulva* en de daarin te-
gen donkere, minder intens gespikkelde bovenzijde van *dominica*
een bruikbaar kenmerk. Connors stelt echter dat er een ruime
overlap bestaat voor wat betreft dit kenmerk.

Voor de nagenoeg geheel zwarte flank in combinatie met de
zwarte onderstaart zijn voor Connors, Marchant (86) en Chandler
(89) een bruikbaar kenmerk.

Juveniele en adulte exemplaren in winterkleed laten zich wat
makkelijker onderscheiden: juveniele *dominica*'s zijn vaal grijs-
bruin met een duidelijke oogstreep, met een vaal geel gespik-
kelde bovenzijde. Adulte *dominica*'s zijn in winterkleed zo
mogelijk nog lichter waarbij de geprononceerde witte oog-
streep sterk opvalt en zelfs een beetje Morinelplevier-
achtig aandoet. Cramp (85) waarschuwt uitdrukkelijk voor ab-
normaal grijze/lichte Goudplevieren die mogelijk tot ver-

warring kunnen leiden met dominica.

Juveniele en adulte exemplaren winterkleed fulva zijn over het algemeen warmer, geler van kleur. De oogstreep van fulva is iets smaller en neigt meer naar geel.

Belangrijke verschillen tussen de Goudplevier en de Amerikaanse Kleine Goudplevier zijn het kleinere formaat van dominica, het slanke, meer opgerichte postuur, de relatief langere poten en de roep: een karakteristiek, luid tweetonig "tu-ie" op Zwarte Ruiters lijkend. In vlucht vallen de smalle, lange vleugels op die dominica de indruk van een snelle, wendbare vogel geven. De donkere/grijze onderzijde is ook een belangrijk kenmerk van zowel dominica als fulva. Cramp waarschuwt ook hier voor mogelijke verwarring met juveniele apricaria's.

Dominica verlaat in augustus zijn arctisch broedgebied en overwintert hoofdzakelijk in Zuid-Amerika. Sommige exemplaren steken de Atlantische Oceaan over en doen NW-Afrika aan.

In NW-Europa is de soort 106 maal waargenomen, waarvan 103 maal in Groot-Britannië. De waarnemingen piek ligt in de periode september-oktober (resp. 39-32 ex.).

Fulva bereikt in augustus-september zijn overwinteringsgebied in ZO-Azië, Midden- en Z-Amerika. In Nederland zijn tot nu toe 15 exemplaren vastgesteld: alle waarnemingen berusten op vangsten van wilsterflappers. De piek concentreert zich rond november-december (resp. 5-4 ex.). In NW-Europa zijn tot dusver 33 exemplaren vastgesteld. Fulva lijkt wat later in Europa aan te komen, dominica wat eerder (Lippens 86).

De oktoberwaarneming lijkt goed overeen te komen met dit beeld. Overigens werd op 19 november 1989 in de omgeving van Stavoren een juveniele dominica waargenomen, die daar slechts één dag verbleef en gefotografeerd kon worden. (DBnieuws)

Misschien wel leuk om voortaan nauwkeurig de Goudplevieren rond Den Hoorn af te speuren, wie weet ?

Peter van der Wolf

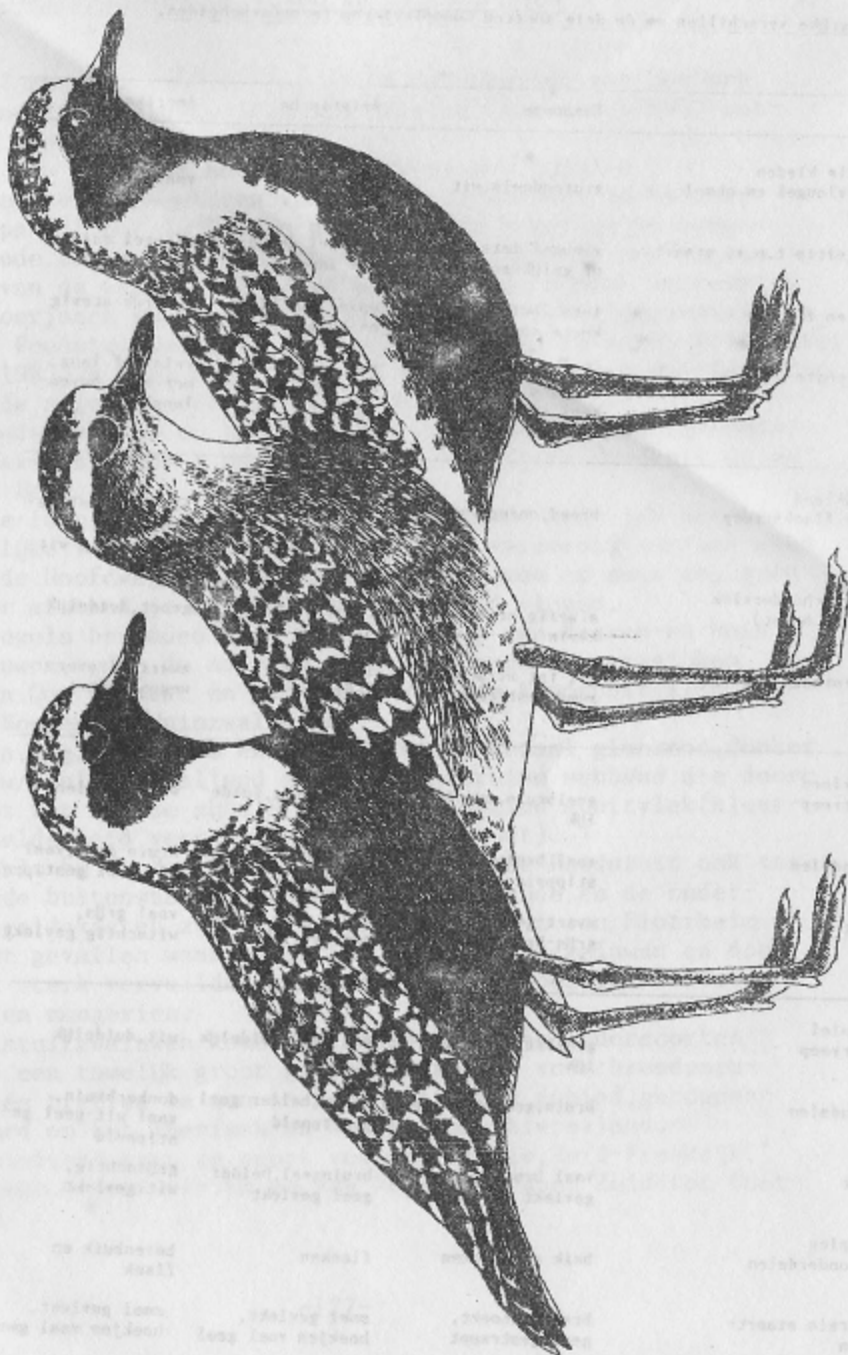
Literatuur:

- Chandler, R. J., North Atlantic Shorebirds, p74-81, 1989;
Cramp, J., Handbook of the birds of Europe, the Middle East and North Africa, volume 3, Waders to Gulls, p196-200, 1983;
Connors, P. G., Taxonomy, distribution and evolution of Golden Plovers, The Auk 100:607-620, July 1983;
Glutz von Blotzheim, U. & Bauer, R., Handbuch der Vögel Mitteleuropas, Band 6, p313-327, 2e herziene druk 1986;
Hayman, P. et al. Shorebirds, p98-100, 277-279;
Lippens, L. & Wille, H., Uitzonderlijke vogels in België en West-Europa, deel 1, p258-261, 1986;
Prater, A. J. et al. Guide to the identification and ageing of holartic waders, p65-66, 1977;
National Geographic Society, Fieldguide to the birds of North America, p108, 1983.

P. apricaria
adult zomerkleed

P. dominica
adult overgangskleed

P. dominica
adult zomerkleed

	Europese	Aziatische	Amerikaanse
In alle kleden Ondervleugel en oksel- veren:	grotendeels wit	vaal grijs	vaal grijs
Vleugeltip t.o.v. staart	vleugel iets langer of gelijk aan staart	vleugel duidel- ijk langer	vleugel duidel- ijk langer
Vorm en formaat	form. "buikig", korte snavel	opvallend klein en lenger	redelijk stevig
Footlengte	relatief kort, slechts een klein deel van bovenloop been zichtbaar	relatief lang, met name boven- loopbeen	relatief lang, met name boven- loopbeen
Broedkleed Witte flankstreep	breed, onregelmatig	smal, vaak on- duidelijk	flank vrijwel ge- heel zwart met zeer weinig wit
Witte schouderlek (zijkant borst)	afwezig of relatief klein	relatief klein	groot, duidelijk
Onderstaart dekveren	wit tot witachtig, soms gestreept	zwart wit geblokt	zwart of over- wegend zwart
Rustkleed Ongstreep	geelbruin, onduide- lijk	grijsachtig, duidel- ijk	wit, opvallend
Bovendelen	vaal bruin, geel ge- stippeld	bruin, helder geel gestippeld	bruin-grijs, vaal wit-geel gestippeld
Borst	zwart gestreept, grijs-bruin, geel ge- vlekt	bruin-geel, helder geel gevlekt	vaal grijs, witachtig gevlekt
Juveniel Oogstreep	geelbruin, onduide- lijk	wit-geel, duidelijk	wit, duidelijk
Bovendelen	bruin, geel gestippeld	bruin, helder geel gestippeld	donkerbruin, vaal wit-geel ge- stippeld
Borst	vaal bruin, geel geklekt	bruin-geel, helder geel gevlekt	grijsachtig, wit gevlekt
Streping van onderdelen	buik en flanken	flanken	bovenbuik en flank
Centrale staart- veren	breed gehoekt, geel gestreept	smal gevlekt, hoekjes vaal geel	smal gevlekt, hoekjes vaal geel

Op 27 oktober 1989 werden er in de omgeving van Zeeburg 5 Roodstuitzwaluwen (*Hirundo daurica* (Laxmann 1769)) ontdekt door leden van DBA.

Weer een ongewone soort op een ongewoon tijdstip.

De meeste waarnemingen van Roodstuitzwaluwen in Midden-Europa (31 tot 1984) zijn gedaan in de voorjaar- en zomerperiode. Slechts drie waarnemingen dateren uit het najaar. 70% van de waarnemingen uit Noord-Europa hebben betrekking op voorjaars waarnemingen, waarbij opvalt dat uitzonderlijk veel Roodstuitzwaluwen worden waargenomen in Groot-Britannië: tot 1983 is deze soort hier 85 maal waargenomen, met inbegrip van de najaars periode (Glutz von Blotzheim 86).

In Nederland is de Roodstuitzwaluw al 5 maal waargenomen, op Texel slechts 1 maal op 1 mei 1967, bij de Zandkuil op de Hoge Berg.

In de loop van de ochtend van 28 oktober had zich een behoorlijke vogelminnende mensenmenigte verzameld aan het eind van de Hoofdweg, waar de Roodstuitzwaluwen op soms nog geen meter afstand je de oren van het hoofd vlogen.

De vogels bevonden zich in gezelschap van Boeren- en Huiszwaluwen, zodat de soorten onderling goed te vergelijken waren. Qua formaat en grootte bevindt de Roodstuit zich tussen Boeren- en Huiszwaluw in.

Kruin, rug, schouders en bovendekveren metaal glanzend, donker blauw/violet. Opvallend zijn de roestbruine nekband die doorloopt tot aan de zijhals en de roestbruine stuitvlek (kleuren helderheid verschillen per ondersoort).

Net als bij de Boerenzwaluw zien we bij de Roodstuit ook verlengde buitenste staartpennen. De onderzijde en de ondervleugeldekenveren zijn beige-witachtig. Glutz von Blotzheim noemt gevallen waarin hybride Boeren-Huiszwaluwen en door rook sterk vervuilde Huiszwaluwen voor Roodstuitzwaluwen werden aangezien.

Roodstuitzwaluwen komen, verdeeld over zes ondersoorten over een tamelijk groot gebied verspreid voor: broedpopulaties treffen we aan in het Mediterane gebied, geconcentreerd op het Iberisch- en het Balkanschiereiland. Aansluitend komt de soort voor in Italië, Zuid-Frankrijk, Marokko, Midden-Afrika en van Voor-Azië door Zuid- tot Oost-Azië.

Opvallend is dat uit de negentiende eeuw nagenoeg geen gegevens bekend zijn omtrent Zuid-Europese broedpopulaties, waaruit je mag concluderen dat de soort destijds niet in Zuid-Europa voorkwam. Vanaf 1950 is er een significante toename van het aantal broedparen te constateren, het lijkt erop dat de soort vanaf dat tijdstip voet aan wal zette in het Mediterane gebied. Wat precies van invloed is geweest op deze ontwikkeling is niet geheel duidelijk.

In Alma Ata werd geconstateerd dat de broedpopulatie rond 1930 steeg nadat men was begonnen met de bouw van meerdere verdiepingen tellende woningen. De dieren leken een voorkeur te hebben voor de wat hogere huizen om daar hun nesten tegenaan te bouwen. Waarschijnlijk zijn veranderingen in biotoop verantwoordelijk voor het opduiken van de soort in Zuid-Europa. In ieder geval is het verband duidelijk, dat na toename van de populatie in Zuid-Europa de soort tevens vaker werd waargenomen in Midden- en Noord Europa. Wie weet is de Roodstuitzwaluw aan het begin van de eenentwintigste eeuw wel helemaal ingeburgerd in Nederland.

Peter van der Wolf

Literatuur: Glutz von Blotzheim & Bauer
Handbuch der Vögel Mitteleuropas, Band 10/1,
p. 450-464

voorzitter

Henk Hin, Loodssingel 1 1792 BG Oudeschild 02220-15264

secretaris

Dick Schermer, Molendwarsstraat 2 1791 DN Den Burg 02220-14239

penningmeester

Hans Witte, Waalderstraat 49 1729 EB Den Burg 02220-15654

redactie

Hannes Milder, De Ruyterstraat 122 1792 AP Oudeschild 02220-12944

Peter van der Wolf, Bomendiek 6 1793 AA De Waal 02220-15459

waarnemingen

Adriaan Dijkse, Rommelpot 7 1797 RN Den Hoorn 02220-19231

Met Falsterbo is het zo, dat je er veel over gehoord hebt maar om er nu heen te gaan, dat is zo'n gedoe. Zweden lijkt zo ver weg en in de herfst zal het er wel koud zijn! Maar uiteindelijk kwam het er dan toch van. Dirk had een auto met vouwwagen en nadat ook Piet het kwartet op het laatste moment compleet gemaakt had, konden we onze reis op 26 september beginnen. We hadden op teletekst nagezocht dat er heel wat vogels bij Falsterbo gezien waren, dus waren we vol goede moed.

Door Duitsland rijdend zagen we al heel wat buizerden en een enkele sperwer, zodat we ons al een beetje afvroegen of alle vogels Zweden al gepaseerd waren. Welnu dat bleek later erg mee te vallen! Ons kamp sloegen we die middag op bij Plön aan de Plönersee, zo'n 30 km onder Kiel. Op dat meer kwamen 's avonds veel eenden en meeuwen slapen en we zagen er honderden zwaluwen boven fourageren. In die omgeving zagen we ook onze eerste roeken; er zouden er nog veel meer volgen! De volgende morgen waren we er al weer vroeg bij om de veerboot Puttgarden-Röbby te nemen. In Denemarken gekomen zijn we naar het eiland Mön gegaan om naar de mooie 100 m. hoge krijtrotsen te kijken, waar je allerlei fossielen kunt vinden. Ook hadden we het idee dat we er misschien al wat vogels konden zien die van Falsterbo kwamen, omdat Mön er recht tegenover ligt op zo'n 20 km afstand aan de andere kant van de Sont. Dit bleek tegen te vallen. Het weer was prachtig: licht bewolkt met een licht briesje uit het westen, maar vogels, ho maar! Na de 100-den treden afgedaald te zijn hebben we een paar uur aan de voet van de krijtrotsen gelopen en de huiszwaluwnesten gefotografeerd, die aan de rotsen hingen. Na dit prachtige intermezzo ging de reis door naar Kopenhagen, waar we met de pont naar Malmö gingen en de laatste 25 km naar Falsterbo. Dat dit op een klein schiereilandje gelegen plaatsje in het uiterste zuid-westen van Zweden niet voor niets zo bekend is om zijn vogels kwamen we direkt bij aankomst op de camping al te weten van mede-kampeeders, die ons zeer enthousiaste verhalen vertelden over wat er de laatste dagen gezien was, met als hoogtepunt een Steppe-arend (nieuw voor Zweden!). De volgende morgen stonden we vol goede moed om 6 uur aangehouden bij de vuurtoren (zie kaartje). Het was wat winderig en fris, maar dat kon ons en met ons nog wel 150 vogelaars, niet deren. De vogels daarentegen wel. Flinke groepen vinken,

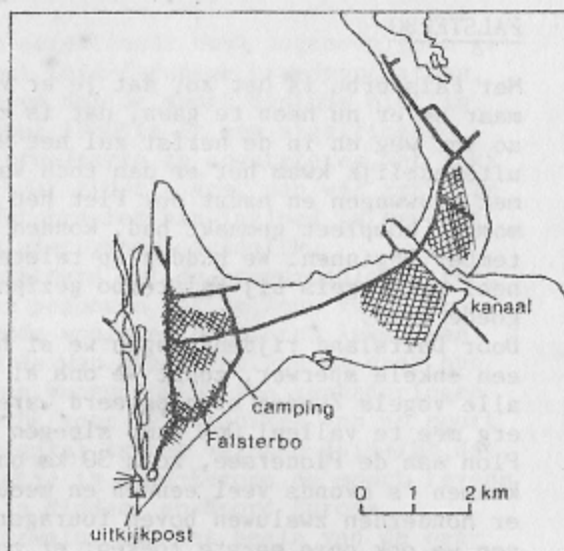

kepen, sijzen en graspiepers weerhield het de oversteek te maken. Omdat de aanvoer van het achterland wel doorging was de lucht aardig gevuld met zangvogels. Er was ons verteld dat de trek van buizerden rond 10 uur boven de heide op gang kon komen, maar de zon liet verstek gaan en zo ook de termiek en dus ook de buizerden. Bij het Falsterbokanaal was wel een redelijke trek. Zo zagen

we in anderhalf uur 41 buizerden, 17 ruigpootbuizerden, 18 sperwers, 2 smellekens, 2 haviken, 2 wespddieven en veel zangvogels, waarvan de vink de algemeenste was. De grote wespddieventrek was dus al voorbij, hoewel we 's avonds op de camping hoorden dat er een paar dagen geleden nog erg veel doorkwamen.

Ook de volgende morgen kwamen we er weer achter dat de camping van Falsterbo de enige is ter wereld waar de washokken om 5 uur al vol zijn! Dit keer legden we de ca. 4 km naar de punt te voet af en zagen zo heel mooi 3 zeehonden en 2 parelduikers, die vlakbij zwommen. Het was een prachtige dag met een zwak N windje en een glasheldere lucht. Dit was ook te merken aan de trek. Grote groepen vinken, kepen, sijzen en houtduiven trokken over. Een leuke waarneming was een klapekster vlak naast ons in de rozebottels. Op het wadachtige strand zaten veel witte- en gele kwikstaarten (w.c. de noorse vorm), gras- en oeverpiepers. Deze werden steeds opgejaagd door rondjackerende sperwers en smellekens, die daar de hele dag zaten. Voor de roofvogels gingen we weer naar het kanaal, aangezien de termiek boven de hei nog niet optimaal was. Nu begon het grote werk: IN 3 uur tijd telden we 229 buizerden, 28 ruigpootbuizerden, 6 rode wouwen, 54 sperwers, 10 wespddieven, 2 haviken, 2 slechtvalken, ca. 3600 houtduiven en flinke groepen vinken en kepen.

's Middags zijn we meer landinwaards naar de meren bij

Böringesjön gegaan, omdat daar vaak kraanvogels overnachten. Om de goede locatie te vinden hebben we nogal wat omzwingingen gemaakt. Bij een oude ruïne zagen we nog 6 raven en uit de bossen kwam plotseling een grote arend tevoorschijn. Aan de witte vlekken op de vleugels te zien was dit een steenarend. Tegen zonsondergang hadden we een goede locatie gevonden, maar helaas geen kraanvogels. Wel een schitterende zondondergang (prachtige foto's) en veel herrie van 10.000-den spreeuwen, ca. 3000 kauwtjes en zo'n 500 bonte kraaien en 100-den roeken en zwarte kraaien. Naast ons zat een klapekster ook op de kranen te wachten. Jammen voor hem, leuk voor ons. 's Avonds op de camping vroeg een stel zeer vrolijke belgen ons of we die vliegende binnendeuren ook gezien hadden. Blijkbaar hadden zij ook de steenarend gezien!

De laatste dag zijn we nog even naar de punt geweest. Het was prachtig weer en volop zangvogels. Hoewel ook ditmaal de vinken de boventoon voerden waren er nu opvallen veel veldleeuweriken en sijzen. Enkele blauwe- en bruine kiekendieven vlogen laag over de zandbanken (waar 60 zeehonden lagen) richting Denemarken. Ook vlogen er 2 velduilen rond. Toen we de tent op de camping inpakten zagen we boven ons 10-tallen buizerden, ruigpoten, sperwers en rode wouwen omhoog schroeven. Dit lokte ons nog even naar de heide, waar al zo'n 200 vogelaars op dezelfde gedachte gekomen waren. In één termiekbelt telden we 75 buizerden en in een andere 25 stuks. Ze gingen zo hoog, dat ze zelfs met de kijker uit het zicht raakten, maar omdat de aanvoer ook doorging bleef het zichtbare aantal vrij konstant en dat moet gezegd: zeer spectaculair!. Jammer genoeg moest er een boot gehaald worden, dus via Denemarken terug naar Duitsland (Plön). Leuk was de scherpe scheiding van de verspreiding van de bonte kraai te zien, die halverwege Denemarken lag. Zondag zijn we weer voldaan naar huis gereden met de uitspraak dat dit voor herhaling vatbaar was.

De beste tijd om veel trekvogels te zien is eind september; half september is beter voor spectaculaire aantallen wespddieven en oktober voor lijsters. Voor een kort bezoek is het aan te raden om de nachtboot Travemünde-Trelleborg te nemen, omdat dit bij onze reis vergeleken anderhalve dag aan reistijd bespaard. Er is in de zuid-westhoek van Zweden zoveel te bekijken dat onze tijd eigenlijk te kort was. Verder moet er rekening mee gehouden worden dat de camping bij Falsterbo

op 1 oktober sluit. Wilt u meer weten over Falsterbo dan kunt u verdere inlichtingen krijgen bij Giel- en Hans Witte, Dirk Maas en Piet Schrama.

Hans Witte

ALBINO KOKMEEUW BIJ HET SPANG

Op een schoongewassen donderdagochtend fietste ik via het Spang naar het surfstrandje bij de waddendijk. Ergens op de hoek bij de parkeerplaats zou een albino Kokmeeuw zitten. En inderdaad, tussen een krijsende menigte Kokmeeuwen die hardnekkig een ploegende tractor volgden, bevond zich ook de bewuste meeuw. Op de buitenste delen van zijn slagpennen na, was de vogel smetteloos wit. Ondanks z'n wat afwijkende uiterlijk deed de albino meeuw niet onder voor zijn soortgenoten. De vierscharenploeg trok met zijn messcherpe bladen strakke voren in het land. Daarbij raakte de ploeg kenmerkend een muizenest, te oordelen naar de muizen die plots verbijsterd rondkropen tussen de omgerolde aardkluiten, resten van hun eens zo veilige holletje. Toen de ernst van de situatie hen ten volle doordrong, probeerden ze meteen een veilig heenkomen te zoeken. De Kokmeeuwen, aangehaald verrast door deze plotseling opgedoken lekkernij, zagen dit harige buitenkansje alle kanten opschieten. Vastbesloten zich deze culinaire snack niet te laten ontglippen stortten zij zich op de muizen. De slachting was enorm. Zelfs op veertig meter afstand hoorde je het gekrijs van de muizen als ze tussen de scherpe snavelranden van de akker werden gepikt. Een enkeling ontsnapte één, twee zelfs drie maal, doch een ferme snavelhouw maakte resoluut een einde aan poging nummer vier. Een paar seconden later was de woeste 'dance macabre' bedaard en keerde de rust weer. Bedaard drentelend, speurend naar een vette worm, deden de meeuwen alsof er niets gebeurd was. Behalve een enkeling die met uitpuilende krop, zichtbaar kokhalzend zijn, harige, nog bewegende prooi trachtte weg te slikken. Bij de albino Kokmeeuw hing zelfs nog een staartje buiten boord.

Peter van der Wolf

DE SKOR, WAARNEMINGEN

WAARNEMINGEN NR. 48 (OKTOBER/NOVEMBER 1989)

Texel als middelpunt van de wereld!
Texel het kruispunt der trekwegen!
Nieuwe kreten van de vogel-VVV, maar misschien wel terechte kreten na de afgelopen oktober. Terwijl Middensiberische Pallas Boszangers bijna gewoon waren en zuidelijke Roodstuitzwaluwen de vouwen uit de broeken van de toegestroomde waarnemers vlogen, bleek ook nog een Amerikaanse Goudplevier de trans-Atlantische oversteek naar het vogeltrefpunt Texel gemaakt te hebben.
Voor de waarnemingssecretaris bleef het allemaal 'achteraf-papierwerk' (maar hij is zeker niet zielig want hij smaakte het genoeg in Ethiopië diverse soorten te zien die nog maar pas ontdekt zijn of tot nu toe slechts door een handjevol vogelaars werden geobserveerd).
"Hé, m'n waarneming staat er niet in", zou wel eens een veel gehoorde kreet kunnen zijn bij het doornemen van de rubriek. Het is echter zo'n berg geworden dat er nogal geselecteerd en samengevoegd moest worden. Vooral kregen we veel waarnemingen van de DBA'ers die op verzoek veel voor ons genoteerd hebben. Maar de hier niet-vermelde gegevens waren net zo belangrijk en het inzenden daarvan blijft op net zo'n hoge prijs gesteld worden.

PARELDUIKER - op 4 data tussen 18-10 en 18-11 met max. 3 op 18-10 (DBN 1:172).
ROODHALSFUUT - in beide maanden geregeld vooral op Waddenzee bij IJzeren Kaap, max. 16 ex. op 18-10 (DBA).
KUIFDUIKER - op 17, 18 en 19-10 resp. 2, 1 en 1 ex. (DBA).
GEOORDE FUUT - de meeste op 31-10: 88 ex. geteld vanaf de Phoca tussen Oudeschild en Oosterend (JD&DK).
GRAUWE PIJLSTORMVOGEL - op de 14e veel trek: bij pl 17 vloegen ca. 20 ex. voorbij en bij pl. 28 ongeveer 40 ex. (DBA).

Bij pl. 17 zou ook een KUHLS PIJLSTORMVOGEL gezien zijn die dag (DBA)?

JAN VAN GENT - veel op 6-10 bij Westerslag: 215 ex. naar N en tenm. 1000 ter plaatse (FM).

KLEINE ZWAAN - op 25 en 26-11 in totaal 249 ad. en 103 juv. (=29,3%) in Noorden (CS&MW). Er zitten verscheidene geringde ex. tussen.

BRANDGANS - 18-10 2 ex. De Bol (DBA) en 11-11 2 ex. Waal en Burg (CS&MW).

ROTGANS - 11-10 tenm. 3000 ex. (PP), van 15 tot 20-10 1 ex. van de ondersoort nigricans (DBA). In de groep zaten op 12-11 tenm. 5 ex. die afgelopen broedseizoen in het broedgebied op Taymir schiereiland geringd waren (PW).

KRAKEEND - 23-11 totaal 23 ex. Geul-Horsmeertjes (WH).

IJSEEND - 29-11 3 m. en 1 v. nabij De Cocksdorp (PW).

GROTE ZAAGBEK - 18-11 2 v. ex. vijver Jochems (CS).

WESPENDIEF - 15-10 1 ex. Slufter (DBA). Extreem laat, wel deze soort???

BRUINE KIEKENDIEF - 16-11 1 v. ex. Duinpark (CS). Ook heel laat voor Texelse begrippen.

HAVIK - 14 en 19-10 1 ex. (DBA).

RUIGPOOTBUIZERD - 18 en 25-11 1 ex. resp. vijver Jochems en De Schorren (CS&MW).

ROODPOOTVALK - 15-10 1 juv. ex. De Geul (DBA). Ook al de laatste waarneming voor Texel.

SMELLEKEN - tussen 16 en 22-10 6 maal 1 ex. (div. wrns), in november alleen op de 27e een v. ex. bij Heidehof (AD).

SLECHTVALK - 15-10 1 juv. ex. De Geul (DBA).

BONTBEKPLEVIER - 24-11 nog 14 ex. De Mok (MW).

AMERIKAANSE GOUDPLEVIER - 19-10 tot 28-10 1 ex. De Mok en De Kuil (vele wrns). Nieuw voor Nederland, dus ook voor Texel!!

TEMMINCKS STRANDLOPER - 17-10 3 ex. De Slufter (DBA).

KROMBEKSTRANDLOPER - 19 en 22-10 1 ex. De Slufter (DBA).

PAARSE STRANDLOPER - 18 en 19-10 1 ex. nabij Zeeburg (AO) en 23-11 1 ex. bij waterfabriek (WH).

WATERSNIP - 1-11 2 à 300 ex., 11-11 ong. 280 en 13-11 tenm. 380 ex. De Mok-De Petten (resp. FM, CS&MW en AD).

REGENWULP - een late op 5-10 langs Rommelpot (FM).

GROENPOOTRUITER - 20-10 18 ex. Eendracht (AO).

WITGATJE - 17-10 2 ex. Horsmeertjes (AO).

ROSSE FRANJEPOOT - 18 en 19-10 1 ex. buitendijks bij Wagejot (DRA) en 19-10 1 ex. bij Zeeburg (AO).

MIDDELSTE JAGER - 14-10 1 ex. naar zuid bij Vuurtoren (DBA). GROTE JAGER - 14-10 tenm. 1 ex. en 25-10 1 ex. (resp. DBA en DBN 1:172).

VORKSTAARTMEEUW - 16-10 1 juv. ex. pl. 17, 21-10 1 juv. ex. veerhaven en 22-10 1 juv. ex. pl. 28 (diverse wrns).

GROTE STERN - laatste waarneming op 2-11 2 ex. pl. 15 (FM).

TORTELDUIF - 17-10 1 ex. Vuurtorenweg (DBA). Ook bijzonder laat!

DRAATHALS - 14-10 1 ex. De Krim (DBA). De op één na laatste waarneming voor Texel.

GROENE SPECHT - 15-10 1 ex. roepend bij De Cockdorp (DBA).

Merkwaardig dat het dier daarna neit meer gezien/gehoord is.

ZWARTE SPECHT - zwerft nog steeds door het bos (en soms daarbuiten) rond (div. wrns).

VELDLEEUWERIK - een aardig trekgegeven: 12-11 300 ex. naar zuid in één uur nabij Eierlandse Vuurtoren (CS&MW).

STRANDLEEUWERIK - de eerste op 18-10 12 ex. (DBA), de meeste op 14-11 30 ex. pl. 28 (HM).

BOERENZWALUW - de laatste op 10-11 1 ex. De Schorren (PW).

ROODSTUITZWALUW - 27-10 tot en met 4-11 5 ex. 't Noorden (vel wrns). In mei 1967 werd al eens 1 ex. op Texel gezien.

HUISZWALUW - laatste waarneming: 4-11 1 ex. 't Noorden (PW).

GROTE PIEPER - tussen 24-9 (1 ex. de Robbejager (AB)) en 31-10 (1 ex. naar W. Horsmeertjes (LD)) nog eens 18 ex. (max. 3 op één dag) (div. wrns).

DUINPIEPER - 19-10 1 ex. roepend naar Z. De Slufter (DBA).

ZWARTE ROODSTAART - 2 nov. gegevens: 19-11 1 v. ex. veerhaven TESO (LD) en 24-11 1 ex. (zelfde?) RIN (PW).

GEKRAAGDE ROODSTAART - 28-10 1 ex. Midden-Eierland (PW). Heel laat!

PAAPJE - laatste waarneming 19-10 1 ex. Robbejager (AO).

ROOBBORSTTAPUIT - veel oktoberwaarnemingen, ook één van een Siberische ondersoort maura/stejnegeri op 25-10 bij de Robbejager (o.a. RB).

BEFLIJSTER - eerste herfstwrn op 1-10 1 v. ex. Reddingboot-huisje (VWG-P), daarna tenm. 17 ex. t/m 19-10 (div. wrns.)

GROTE LIJSTER - de laatste waarn. op 19-10 1 ex. Ruige Hoek (AD).

BRAAMSLUIPER - laatste wrn. op 17-10 (AO en DBA).

ZWARTKOP - eind okt. flinke doortrek: 17 t/m 20-10 ong. 20 ex. in Texelse noordpunt (AO), 12-11 1 m. ex. vijver Jochems (CS&MW).

PALLAS BOSZANGER - de eerste op 10-10, dan van 15-10 t/m 17-10 tenm. 4 versch. ex. op één dag op Texels noordpunt + op de 17e 1 ex. bij De Waal, dan 20-10, 27-10 en 31-10 steeds 1 ex. (vele wrns).

BLADKONING - 1-10 1 ex., 14-10 1 ex., 15-10 ca. 5 ex., 16-10 1 ex. en 17-10 6 ex. (DBA en DBN 1:166 en 170).
BRULNE BOSZANGER - 16-10 1 ex. (DBN 1:170).
TJIFTJAF - de siberische ondersoort tritis op 15-10 tot 18-10, op deze laatste datum zelfs 2e ex. (DBN 1:170 en 174); laatstewrn van de gewone vorm op 13-11 1 ex. bosrand Westerslag (LD).
VUURGOUDHAANTJE - van 16-10 t/m 19-10 tenm. 10versch. ex. verspreid over heel Texel (div. wrns).
KLEINE VLIEGENVANGER - 29-9 1 ex. Oudeschild (MG).
BUIDELMEES - 15-10 3 ex. (roepend, 1 gezien) De Geul, 17-10 1 ex. Horsmeertjes en 1 ex. De Geul (DBA) en 18-10 1 ex. Horsmeertjes (AO en DBN 1:171).
STAARTMEES - 15-10 tenm. 2 ex. Sluftervlei (DBA). Dit is de eerste waarn. van de soort sinds 1987.
ZWARTE MEES - een grote invasie in okt.: op 4-10 waren er al veel in de staatsbossen, 5-10 35 ex. bij Vuurtoren en 4 ex. bij Reddingboothuisje, op 5 en 6-10 aanwezig in Oudeschild, 15-10 150 ex. naar Z. en tenm. 80 t.p. op de Sluftervlei terwijl rond Cocksdoorp tenm. 120 ex. werden gemeld, 16-10 tenm. 120 ex. Sluftervlei, 17-10 ong. 75 ex. op Texelse noordpunt, daarna nietmeer zo veel waarn. (vele wrns).
PIMPELMEES - op 15-10 ook sterke trek, 17-10 90 ex. naar Z. (DBA).
GRAUWE KLAUWIER - 19-10 1 ex bij Eijerlandse Duinen (DBA), en een heel late wrn op 31-10, 2 en 3-11 1 juv.ex. Oudeschild (MG).
KLAPEKSTER - een kleine invasie: 14-10 1 ex., 16-10 op 3 versch. plaatsen 1 ex., 17-10 1 ex., 18-10 1 ex., 19-10 1 ex. en 20-10 1 ex. = 9 ex. in totaal (vele wrns).
SPREEUW - 1-11 1 vrijwel albino ex. langs Zanddijk (FM).
ROSE SPREEUW - 16-10 1 ex onv. naar oost De Muy (DBA).
FRATER - 25-11 100 ex. De Schorren (CS&MW).
GOUDVINK - 18-10 op 3 plaatsen nabij De Cocksdoorp 1 ex. (DBA).
IJSGORS - veel wrn. max. tenm. 20 ex. op 19-10 (DBA).
GEELGORS - een kleine invasie: van 13-10 t/m 19-10 tenm. 28 ex. gezien, ook trekkend naar Z. (div. wrns), op 1-11 nog 12 ex. (waarbij 3 m. ex.) langs de Zanddijk (FM).
ORTOLAAN - 15-10 1 ex. Texel (DBN 1:174) en 16-10 1 ex. (zelfde??) Vuurtorenweg (DBA).
DWERGGORS - 15-10 1 ex. Eijerlandse duinen (PW) en 1 ex. Hoofdweg (DBA), 19-10 1 ex. Texel (DBN 1:171) en 20-10 1 ex. (DBA). Mogelijk hetzelfde ex?

En dat was dat. Deze hele opsomming hebben we te danken aan: RB = Ruud Brouwer, JD&DK = Jan van Dijk en Dirk Kuiper, AD, LD & SD = Adriaan, Lieuwe en Sytske Dijkse, MG = Marcel Groenendaal, WH = Werner Hirschi, FM = Fritsjan Maas, HM = Hannes Milder, AO = Aric Ouwerkerk, PP = Piet Postma, CS = CARLO VAN Seggelen, MW = Mignon v.d. Wittenboer, PW = Peter v.d. Wolf, DBA = leden van de Dutch Birding Association, DBN = Dutch Birding Nieuwsbrief en VWG-P = vogelwerkgroep de Peel. Bovendien nog dank aan enkele niet nader met initialen genoemde waarnemers!

*****

Waarnemingen voor aflevering 49 van deze spannende feuilleton (daarna is het feest!!!) kunnen worden ingeleverd, ingezonden, doorgebeld, of zelfs doorgefaxt (Ecomare) tot en met 31 januari 1990 (s.v.p. NIET op floppy aanleveren) bij: Adriaan Dijkse - De Ruige Hoek - Rommelpot 7 - 1797 RN Den Hoorn (tel. 02220-19231) of p/a Ecomare, tel. 02220-17741.

Adriaan Dijkse

KLEURRINGEN BIJ ZANGVOGELS V.

Zoals al drie keer eerder hier het verslag van het vierde seizoen kleurringonderzoek bij enige zangvogelsoorten in de Westerduinen/Bleekersvallei. Doel en methode werden beschreven in de verslagen van '85, '86 en '87 (zie literatuur). In het broedseizoen van 1989 werden totaal 7 zangvogels gezien die vorige jaren in het terrein werden geringd als nestjong. Door verschillende oorzaken kon echter de kleurcombinatie van 4 (!) daarvan niet goed worden waargenomen, zodat niet bekend is hoever ze van hun geboorteplaats zelf tot broeden zijn gekomen en/of rondzweven. Het waren een Kneu (vrouw), Tapuit (Man), Grasmus (Man) en Fitis, waarschijnlijk alle geringd in 1988. De drie andere waren Graspeipers, waarvan er één uit 1986 stamde: 3 jaar oud dus, en broedend op 900 m NO van de plaats waar hij (het was een man) was geboren! In 1987 was uit hetzelfde nest een vrouw gezien op 950 m. ZW van het geboortenest. De andere 2 Graspeipers waren ook mannen, geboren in 1988 op resp. 450 en 0 meter van hun broedterritorium in 1989.

Dit jaar wer een totaal van 189 zangvogels van kleurringen voorzien. Dit maal met links of rechts (afhankelijk van de soort) een aluminium Vogeltrekstationring en een oranje plastic ring (VT-ring boven!) en met aan de andere poot, geen, één of twee gekleurde ringen (wit, zwart, geel, groen, blauw en/of rood). In de tabel zijn aantallen geringde en teruggeziene vogels nog eens gerésumeerd.

Het ligt in de bedoeling ook in 1990 weer kleurringen te gaan aanleggen en wellicht daarna tot een uitwerking te komen. Het is bijv. interessant te weten of vogels uit vroege (eerste) broedsels meer kans op overleving hebben dan vogels uit latere broedsels. Deze zouden dan relatief minder teruggezien moeten worden. Daarvoor zijn echter toch nog wel meer terugmeldingen nodig. Een ieder wordt daarom weer verzocht in 1990 goed uit te kijken naar gekleurringde zangvogels, vooral in aan de Westerduinen/Bleekersvlei grenzende gebieden, Duinpark, Staatsbossen, Bollekamer.

TABEL

Aantallen gekleurringde zangvogels in Westerduinen/Bleekersvlei per soort, per jaar en het aantal teruggeziene vogels.

soort	'85	'86	'87	'88	daarvan te- ruggezien	'89	totaal
Veldleeuwerik*	3	-	-	-	-	-	3
Graspieper	39	54	21	40	9	59	213
Paapje*	1	4	-	-	-	-	5
Roodborsttapuit*	-	4	-	-	1	-	5
Tapuit	52	37	68	24	2	35	216
Grasmus	10	28	30	33	2	8	109
Fitis	48	34	50	35	8	35	202
Kneu	59	49	48	38	3	52	246
Rietgors*	4	5	-	-	-	-	9
Totaal	216	215	217	170	25	189	1008

N.B. Soorten met * werden vanaf '87 niet meer gekleurringd.

Literatuur:

- Dijksen, L.J., Kleurringen bij zangvogels I-De Skor '85 nr.5
 -----, Kleurringen bij zangvogels II-De Skor '86 nr.6
 -----, Kleurringen bij zangvogels III-De Skor '87 nr.5
 -----, Kleurringen bij zangvogels IV- De Skor '89 nr.1

Lieuwe J. Dijksen, Fonteinsweg 9, 1797 RK Den Hoorn, tel:12303